

УДК 330.322
JEL Classification E22

Верхоглядова Наталя

д.е.н., професор, проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи
ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва і архітектури»
м. Дніпро, Україна

E-mail: vni@mail.pgasa.dp.ua

Касьяновський Євген

аспірант кафедри економічної теорії, національної та міжнародної економіки
Класичний приватний університет
м. Запоріжжя, Україна

E-mail: evgen_k2018@ukr.net

МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЯМИ В РЕАЛЬНИЙ СЕКТОР НА ОСНОВІ ІНДИКАТИВНОГО ОЦІНЮВАННЯ

Анотація

Вступ. Важливою складовою національної економіки є реальний сектор, в якому формується валовий внутрішній продукт і національний дохід, виробляються товари та послуги нефінансового характеру. Результати функціонування видів економічної діяльності, що входять до складу реального сектору, значною мірою залежать від обсягів залучених інвестицій та віддачі від їхнього використання. З огляду на це, управління інвестиціями в реальний сектор національної економіки є одним з першочергових завдань управління національним господарством.

Методи. Вивчення проблеми управління інвестиціями в реальний сектор економіки відбувалось на базі аналізу результатів наукових досліджень в сфері управління інвестиційними процесами із застосуванням методів порівняння та узагальнення, що дозволило сформуувати авторське уявлення про сутність управління інвестиціями в реальний сектор національної економіки. Крім того, при розробці методичного підходу до управління інвестиціями в реальний сектор використовувався програмно-цільовий підхід, який передбачає проведення індикативного оцінювання в поєднанні з методами трендового аналізу, економіко-математичного прогнозування та матричного методу, що створює основу для обґрунтування рішень в сфері управління інвестиціями.

Результати. Розроблено методичний підхід до управління інвестиціями в реальний сектор національної економіки, який ґрунтується на встановленні причино-наслідкових зв'язків індикаторів результатів функціонування реального сектору з індикаторами інвестицій в реальний сектор. Встановлено, що управління інвестиціями в реальний сектор передбачає здійснення ряду етапів, підпорядкованих певній меті, повторюваність яких має циклічний характер. Головним з таких етапів, що створює базу для розробки управлінських ініціатив, є індикативне оцінювання. Обґрунтовано застосування в процесі індикативного оцінювання системи показників інвестицій в реальний сектор та результатів його функціонування.

Перспективи. Запропонований методичний підхід дає змогу розробити на основі індикативного оцінювання управлінські ініціативи проактивного характеру спрямовані на підвищення результативності управління інвестиціями.

Ключові слова: національна економіка, реальний сектор, інвестиції, управління, індикатор, індикативне оцінювання.

Вступ.

Надзвичайно важливим елементом будь-якої економічної системи, в тому числі, і національної економіки, є інвестиції. Водночас, реальний внесок інвестицій в покращення результатів функціонування національної економіки в конкретних умовах простору та часу залежить від того, який сектор виступає головним реципієнтом інвестицій.

Одним з основних секторів національної економіки є реальний сектор, до якого входять суб'єкти господарювання, що безпосередньо створюють валову додану вартість та формують

валовий внутрішній продукт і національний дохід, виробляючи матеріальні та нематеріальні товари і послуги нефінансового характеру.

Значення реального сектору національної економіки важко переоцінити, адже від його розвитку залежить розвиток національної економіки в цілому. Водночас, в сучасних умовах високої турбулентності особливої уваги потребує проблема залучення та ефективного використання інвестицій в реальний сектор національної економіки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Дослідженню проблем інвестування, в тому числі, і проблеми залучення інвестицій в реальний сектор національної економіки присвятили свої дослідження Баліхіна Н. [1], Гітман Л., Джонк М. [2], Грідасов В., Кривченко С., Ісаєв О. [3], Л. Діба [4], Гриньова В., Коюда В., Лепейко Т., Коюда О. [5], Лук'яник М. [6], Петухова О. [7], Череп А., Рурк Г. [8] тощо. В роботах науковців досліджувалась сутність інвестицій, їх роль та значення для соціально-економічних систем різних рівнів ієрархії, особливості оцінки інвестицій та проектів, пов'язаних з їх залученням. Серед інших проблем, в роботах [1-8] науковці наголошують на необхідності дієвого управління інвестиціями в різних секторах національної економіки, в т. ч. і у реальному секторі.

Мета.

Метою дослідження є розробка методичного підходу до управління інвестиціями в реальний сектор національної економіки, який би ґрунтувався на встановленні причинно-наслідкових зв'язків індикаторів результатів функціонування реального сектору з індикаторами інвестицій в реальний сектор і давав би змогу розробити на цій основі управлінські ініціативи проактивного характеру, спрямовані на підвищення результативності управління інвестиціями.

Методологія дослідження.

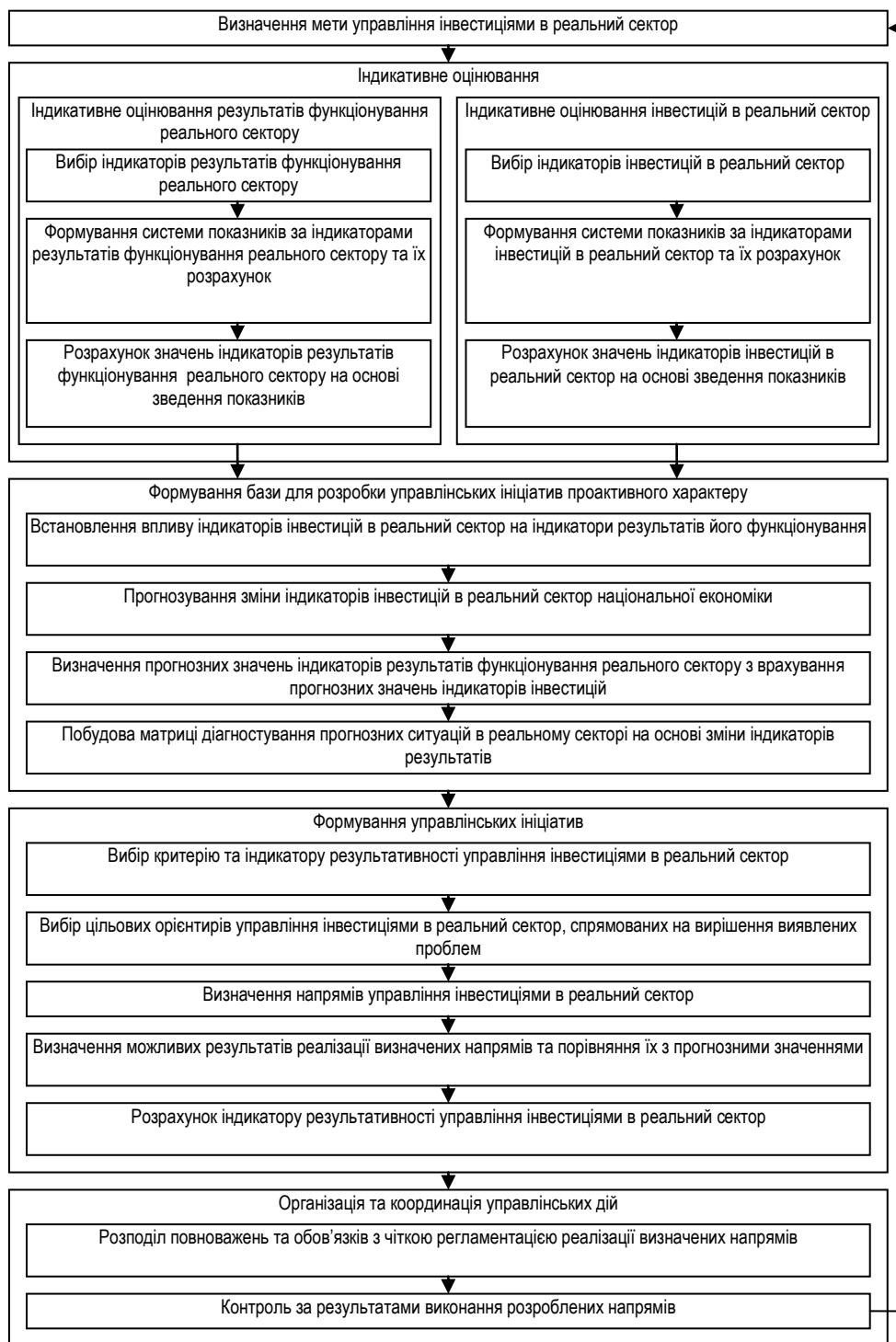
Для досягнення поставленої мети було використано методи порівняння та узагальнення, що дозволило сформулювати авторське уявлення про сутність управління інвестиціями в реальний сектор національної економіки, а також програмно-цільовий підхід до управління інвестиціями в реальний сектор. Крім того, було обґрунтовано використання індикативного оцінювання, яке передбачає комбінування різних методів дослідження (евристичного методу, методу декомпозиції та експертного аналізу, статистичного та індексного методів, нормування та агрегування), що створює підґрунтя для прийняття обґрунтованих рішень в сфері управління інвестиціями в реальний сектор. Запропоновано використовувати для розробки управлінських ініціатив, які повинні носити проактивний характер, методів трендового аналізу та економіко-математичного моделювання в поєднанні з матричним методом.

Результати.

Управління інвестиціями в реальний сектор національної економіки є складним процесом, спрямованим на забезпечення функціонування реального сектору шляхом залучення необхідних для цього інвестицій.

Найбільш доцільним для управління інвестиціями в реальний сектор є застосування програмно-цільового підходу, який має свої беззаперечні переваги, адже дозволяє значною мірою впливати на досліджувану ситуацію. За таких умов, застосування програмно-цільового підходу до управління інвестиціями в реальний сектор національної економіки видається достатньою мірою обґрунтованим.

Базуючись на даному підході нами було розроблено підхід до управління інвестиціями в реальний сектор національної економіки, що передбачає здійснення ряду етапів, повторюваність яких має циклічний характер (рис. 1).

Рис. 1. Підхід до управління інвестиціями в реальний сектор*

*Джерело: складено авторами

Початковим етапом, який передує здійсненню всіх інших є визначення мети управління інвестиціями в реальний сектор національної економіки. З огляду на те, що від інвестицій, їх залучення та використання значною мірою залежать результати функціонування реального сектору національної економіки, такою метою може бути покращення результатів функціонування реального сектору. Слід зазначити, що ця мета є загальною та потребує подальшої конкретизації у вигляді встановлення цільових орієнтирів з врахуванням виявлених проблем у сфері реального сектору, пов'язаних з інвестуванням.

Такі цільові орієнтири повинні розроблятися на основі індикативного оцінювання результатів функціонування реального сектору, індикативного оцінювання інвестицій в реальний сектор, а також аналізу причинно-наслідкових зв'язків між цими індикаторами та результатів прогнозування їхньої зміни.

Таким чином, індикативне оцінювання виступає одним з найважливіших етапів управління інвестиціями в реальний сектор. Саме оцінювання є однією з найважливіших проблем дослідження процесу управління, адже воно дозволяє оцінити ситуації стосовно стану реального сектору та інвестування у реальний сектор національної економіки, виявити тенденції, що намітилися в інвестуванні та реальному секторі тощо.

Без оцінювання неможливим є прийняття управлінських рішень, в тому числі тих, що пов'язані з вдосконаленням управління. Беззаперечним є твердження, що чим більш точними є результати оцінювання, чим більш адекватно вони відбивають реальну ситуацію, тим більш імовірно є прийняття успішного раціонального рішення.

Індикативне оцінювання поділено на два блоки:

- індикативне оцінювання результатів функціонування реального сектору національного господарства;

- індикативне оцінювання інвестицій в реальний сектор національного господарства.

В рамках кожного з блоків відбувається:

- по-перше, вибір індикаторів (а саме: індикаторів результатів функціонування реального сектору та індикаторів інвестицій в реальний сектор;

- по-друге, формування систем показників (системи показників за індикаторами результатів функціонування реального сектору та системи показників за індикаторами інвестицій в реальний сектор) та їх розрахунків;

- по-третє, розрахунок значень індикаторів результатів функціонування реального сектору та значень індикаторів інвестицій в реальний сектор на основі зведення показників.

При цьому, найбільш обґрунтованим є застосування індикативного оцінювання, що ґрунтується на використанні певних індикаторів.

Не дивлячись на те, що початкове тлумачення слова «індикатор» знаходиться в технологічній сфері, зараз його часто застосовують в галузі економіки та управління. З цієї точки зору індикатором є показник (виведений з первинних даних), який дозволяє судити про стан або зміни певної змінної характеристики. Основною метою введення індикаторів є оцінка ситуації або події для прогнозу її розвитку і обґрунтування управлінських дій.

Індикатори, що використовуються як підґрунтя для встановлення завдань управління та визначення шляхів їхнього виконання мають враховувати специфіку об'єкта дослідження. При цьому, можуть застосовуватися індикатори двох видів – статичні (характеризують предмет пізнання в статичній, тобто його стан) та динамічні (характеризують зміни, які відбуваються з предметом пізнання з плином часу).

На наш погляд, можна виокремити два основні підходи до вибору індикаторів оцінки. По-перше, це модельний підхід, згідно якого індикатори обираються таким чином, щоб з їх допомогою могла бути побудована модель об'єкта оцінки, що найточніше відтворює його характеристики та взаємозв'язки між ними. По-друге, це сигнальний підхід, згідно якого індикатори мають подавати сигнали про стан та динаміку об'єкта дослідження. Якщо індикатори, обрані із застосуванням

модельного підходу, можуть надати вичерпну інформацію про будову об'єкта, то індикатори, отримані із застосуванням сигнального підходу є необхідними для генерування своєчасних та адекватних ситуації управлінських ініціатив. З огляду на це, саме сигнальний підхід має використовуватись для вибору індикаторів оцінки.

В процесі оцінювання з метою створення підґрунтя для управління інвестиціями в реальний сектор національної економіки виникає необхідність визначення показників оцінки.

Важливою ознакою, за якою повинна здійснюватись класифікація показників оцінки є ступінь уніфікації. Залежно від цієї ознаки пропонується виділяти уніфіковані показники (показники, що характеризують певний аспект об'єкта дослідження та його структурних елементів, тобто можуть використовуватись як по відношенню до об'єкта в цілому, так і по відношенню до його складових частин) та диференційовані (показники, що характеризують певну складову частину об'єкта дослідження та не можуть використовуватися для характеристики інших його складових частин).

Використання диференційованих показників, хоча й дає змогу в процесі оцінки врахувати специфічні риси окремих складових об'єкта оцінювання, проте при їх використанні виникає небезпека нівелювання ролі окремих складових через неможливість застосування по відношенню до них окремих показників. Такого недоліку можна уникнути, застосовуючи уніфіковані показники. До того ж, вагомою перевагою їх застосування є можливість порівняння окремих складових між собою за обраними характеристиками.

Таким чином, перед управлінцем в ході здійснення індикативного оцінювання постає важливе завдання щодо вибору показників за індикаторами, а також проведення відповідних розрахунків.

В процесі вибору показників постають наступні питання. Перше полягає в тому, чи може бути окремий об'єкт пізнання досліджений та оцінений з допомогою одного показника, чи для його оцінки необхідно застосовувати декілька показників, що характеризують різні аспекти (прояви) та відбивають багатогранність даного об'єкта. Друге – чи необхідним є при використанні системи показників їхнє зведення в єдиний показник.

На наш погляд, застосування окремого оціночного показника є невиправданим, адже не дозволяє врахувати різні аспекти прояву результатів функціонування реального сектору національної економіки, а також інвестицій, спрямованих на його потреби. Тобто, виникає необхідність у побудові системи показників.

Основними вимогами до системи показників оцінки є:

- обмежена кількість показників, що використовуються для оцінки певного об'єкта пізнання (результатів функціонування реального сектору, інвестицій в реальний сектор національного господарства);
- всебічна характеристика предметів пізнання, що дає вичерпну інформацію для управління інвестиціями в реальний сектор;
- можливість здійснення комплексної оцінки на основі побудованої системи показників, які пов'язані один з одним та мають високий ступінь узгодженості;
- відображення показниками лише суттєвих характеристик об'єктів пізнання;
- вимірність показників, тобто можливість дати кожному з них числову оцінку, представивши його в цифровому виразі;
- достатня точність показників оцінки та наявність певного алгоритму для їхнього розрахунку;
- достовірність оцінки, тобто отримання вірного уявлення про об'єкт пізнання, розглянутий в статичному та динамічному аспектах, на основі визначення відібраних показників;
- доступність даних для обчислення показників за індикаторами (вихідні дані повинні міститися в статистичних матеріалах або розраховуватися на їх основі);
- прикладний характер, тобто пристосованість системи показників для використання у практиці управління національною економікою;

- підконтрольність показників, тобто можливість впливати на них з метою управління інвестиціями в реальний сектор національної економіки;
- врахування як статичного, так і динамічного аспектів об'єктів пізнання (результатів функціонування та інвестицій в реальний сектор національної економіки).

Слід зазначити, що застосування системи показників без їх зведення в єдиний показник не дає загального уявлення про об'єкт пізнання, а характеризує лише окремі його аспекти. З огляду на це, слід розглянути можливість зведення показників за окремим блоком індикаторів в єдиний інтегральний індикатор.

На наш погляд, детально розроблена і науково обґрунтована система показників оцінки результатів функціонування реального сектору, а також система показників оцінки інвестицій в реальний сектор національної економіки повинна з максимальною точністю їх описувати, даючи змогу всебічного їх вивчення та оцінки.

Після формування системи показників має здійснюватися їхній розрахунок та зведення з метою визначення значень індикаторів результатів функціонування реального сектору та індикаторів інвестицій в реальний сектор.

Результати індикативного оцінювання створюють підґрунтя для формування бази з метою розробки управлінських ініціатив проактивного характеру. Задля цього має бути проведений аналіз причинно-наслідкових зв'язків, що характеризують перебіг процесу інвестування в реальному секторі національної економіки, а також їхнього прогнозування.

Аналіз причинно-наслідкових зв'язків – це структурований метод, застосовуваний для визначення можливих причин небажаної події чи проблемної ситуації, за допомогою якого систематизуються фактори в узагальнені категорії таким чином, що дозволяє розглядати всі можливі гіпотези. Однак, метод не вказує на фактичні причини, оскільки вони можуть бути визначені тільки через фактичне засвідчення та емпіричну перевірку гіпотез. Аналіз причинно-наслідкових зв'язків дозволяє отримати структурований перелік причин конкретного впливу на об'єкт дослідження, яким, в нашому випадку, виступає процес інвестування в реальному секторі. Вплив може бути позитивним або негативним залежно від контексту.

Даний метод застосовується для розгляду всіх можливих причин, які викликають певні зміни, що створює підґрунтя для більш широко їх розгляду та подальшого встановлення можливих гіпотез для подальшого формального аналізу.

Аналіз причинно-наслідкових зв'язків дозволяє виявити причини конкретного впливу, проблеми або стану, дає змогу виділити і співвіднести взаємозв'язки між факторами, що впливають на протікання інвестиційного процесу, проаналізувати існуючі причини виникнення проблемної ситуації так, щоб можна було зробити коригувальну дію.

Перш за все, в рамках аналізу причинно-наслідкових зв'язків, на основі результатів індикативного оцінювання встановлюється вплив індикаторів інвестицій в реальний сектор на індикатори результатів його функціонування.

Особливо важливим на цьому етапі управління є формалізація виявлених залежностей з використанням методів економіко-математичного моделювання.

Крім того, важливим є здійснення прогнозування зміни індикаторів інвестицій в реальний сектор національної економіки. З врахуванням виявленого взаємозв'язку між індикаторами результатів функціонування реального сектору та індикаторами інвестицій, спрямованих на його потреби, а також прогнозних значень останніх, пропонується визначати прогнозні значення індикаторів результатів функціонування реального сектору. Результати прогнозування дозволяють з використанням матричного методу визначити основні проблеми в реальному секторі.

Слід зазначити, що, залежно від ситуації, в реальному секторі може виникати, як одна, так і декілька проблем. Найбільш складним є випадок, що характеризується комплексним характером проблемної ситуації в реальному секторі національної економіки, тобто наявністю цілого комплексу пов'язаних між собою проблем, що має наскрізний характер, охоплюючи різні сфери реального

сектору.

Наступним кроком є формування управлінських ініціатив на основі визначення пріоритетних цілей. Перш за все, має обиратися критерій результативності управління інвестиціями в реальний сектор.

Слід зазначити, що науковою спільнотою досі не вироблено єдиного бачення щодо розуміння сутності поняття «результативність управління». Деякі науковці ототожнюють результативність управління з ефективністю, яку пропонується визначати шляхом співвідношення досягнутого результату (ефекту) з витратами на його отримання. Інші вчені також пов'язують результативність з ефективністю[9, с. 46].

На наш погляд, більш доречним є цільовий підхід до розуміння сутності поняття «результативність управління» в широкому сенсі, згідно якого це є комплексною характеристикою управління певним процесом, що відбиває його здатність забезпечити досягнення цілей щодо його протікання.

В контексті нашого дослідження можна дати наступне визначення результативності управління інвестиціями в реальний сектор – комплексна характеристика управління, що відбиває здатність за допомогою управління залученням та використанням інвестицій досягати поставленої мети, спрямованої на попередження виникнення проблем в реальному секторі національної економіки.

Таким чином, критерієм результативності управління інвестиціями в реальний сектор національної економіки можна вважати досягнення мети, що знаходить відображення у покращенні результатів функціонування реального сектору національної економіки.

З огляду на те, що критерієм результативності управління інвестиціями в реальний сектор є досягнення поставленої мети, вкрай важливим є здійснення її деталізації з врахуванням отриманих на попередніх етапах результатів (вибір цільових орієнтирів управління інвестиціями в реальному секторі, спрямованих на вирішення виявлених проблем).

При цьому, вкрай важливим є здійснити правильний вибір цільових орієнтирів та завдань управління інвестиціями в реальному секторі. Щодо цільових орієнтирів, то вони визначають конкретизовану мету управління інвестиціями, встановлену з врахуванням виявлених на попередньому етапі проблем. Крім того, в ході індикативного планування мають визначитися конкретні завдання управління інвестиціями в реальний сектор, які належним чином деталізують конкретизовану мету управління, що відповідає обраним цільовим орієнтирам.

Крім того, мають розроблятися напрями виконання завдань управління інвестиціями в реальному секторі. Слід зазначити, що програмно-цільовий підхід до управління інвестиціями в реальний сектор національної економіки передбачає розробку в рамках визначених напрямів відповідних інвестиційних програм.

Також на даному етапі визначаються можливі результати реалізації визначених напрямів та здійснюється порівняння їх з прогнозними значеннями. Саме це створює підґрунтя для подальшої оцінки результативності управління інвестиціями в реальний сектор.

Етап організації та координації управлінських дій передбачає розподіл повноважень та обов'язків з чіткою регламентацією реалізації визначених напрямів.

Розподіл повноважень між державним, регіональним та місцевим рівнями влади є важливим фактором здатності держави впливати на формування інвестиційного потенціалу, підвищувати інвестиційну активність та створювати умови, що роблять привабливими інвестиції у найбільш пріоритетні для країни галузі та проекти.

Останніми етапами в рамках методичного підходу є реалізація розроблених напрямів, а також контроль за результатами їх виконання.

Висновки і перспективи.

Отже запропонований підхід до управління інвестиціями в реальний сектор національної економіки ґрунтується на встановленні причинно-наслідкових зв'язків індикаторів результатів функціонування реального сектору з індикаторами інвестицій в реальний сектор, що дає змогу розробити на цій основі управлінські ініціативи проактивного характеру, спрямовані на підвищення результативності управління інвестиціями.

Водночас, управління інвестиціями в реальний сектор вимагає особливого підходу до проведення оцінки його результативності, розробці якого будуть присвячені подальші дослідження.

Список використаних джерел

1. Балихина Н.В. Государственное регулирование инвестиций. Москва: Изд-во РГТЭУ, 2003. 90 с.
2. Гитман Л.Дж., Джонк М.Д. Основы инвестирования; пер. с англ. Москва: Дело, 1997. 991 с.
3. Грідасов В.М., Кривченко С.В., Ісаєва О.Є. Інвестування. Київ: Центр навч. літ-ри, 2004. 164 с.
4. Діба Л. Інвестиції як важлива складова економічного добробуту держави
URL: www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Evu/2010_14/Diba.pdf
5. Гриньова В.М. Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О.П. Інвестування. Харків: ХДЕУ, 2008. 464 с.
6. Лук'яник М. М. Сутність інвестицій як економічної категорії. *Вісник Сумського нац. аграрн. ун.-ту. Серія: Фінанси і кредит.* 2003. №2. С. 107-110.
7. Петухова О.М. Інвестування. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 336 с.
8. Череп А.В., Рурк Г.І. Інвестиційна діяльність України: стан та шляхи активізації. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво.* 2011. № 3. С. 48-52.
9. Касьян Л.Е. Взаємозв'язок ефективності та результативності в управлінні підприємствами. *Вісник Хмельницького національного університету.* 2015, № 3, Т. 1. – С. 42-45.

Статтю отримано: 22.01.2018 / Рецензування 26.02.2018 / Прийнято до друку: 21.03.2018

Natalia Verkhoglyadova

Doctor of Science, Professor,

Vice-Rector for Scientific and Pedagogical and Educational Work

Prydniprovs'ka State Academy of Civil Engineering and Architecture, Dnipro, Ukraine

E-mail: vni@mail.pgasa.dp.ua

Yevgen Kasianovskyi

Postgraduate Student

Department of Economic Theory, National and International Economy

Classical private university, Zaporizhzhia, Ukraine

E-mail: evgen_k2018@ukr.net

METHODICAL APPROACH TO INVESTMENT MANAGEMENT IN THE REAL SECTOR ON THE BASIS OF INDICATIVE EVALUATION

Abstract

Introduction. *The real sector, in which the gross domestic product and national income are formed, goods and services of a non-financial nature are produced, is the important component of the national economy. The results of the functioning of the types of economic activity that are part of the real sector, largely depend on the volume of investment attracted and the return on their use. In view of this, investment management in the real sector of the national economy is one of the priorities of the management of the national economy.*

Methods. *The study of the problem of investment management in the real sector of the economy was based on the analysis of the results of scientific research in the field of investment process management using the methods of comparison and generalization, which allowed to form the author's idea of the essence of investment management in the real sector of the national economy. In addition, a program-oriented approach is used the development of a methodical approach to investment management in the real sector, which involves conducting indicative evaluation in combination with methods of trend analysis, economic and mathematical prediction and matrix method, which provides the basis for substantiation the*

decisions in the field of investment management.

Results. The methodical approach to investment management in the real sector of the national economy is developed, which is based on the establishment of causal relationships between indicators of the results of functioning of the real sector and indicators of investment in the real sector. It is established that the management of investments in the real sector involves the implementation of a number of stages, subordinated to a certain purpose, the repetition of which is cyclic. The main of these stages, which creates the basis for the development of management initiatives, is indicative evaluation. The application in the process of indicative estimation of the system of indicators of investments into the real sector and the results of its functioning is substantiated.

Discussion. The proposed methodological approach makes it possible, to develop proactive managerial initiatives on the basis of indicative evaluation aimed at increasing the efficiency of investment management.

Keywords: national economy, real sector, investments, management, indicator, indicative evaluation.

References

1. Balikhina, N.V. (2003). *Gosudarstvennoye regulirovaniye investitsiy* [State regulation of investments]. Moscow, Russia: Izd-vo RGTEU.
2. Gitman, L.Dzh., & Dzhonk, M.D. (1997). *Osnovy investirovaniya* [Fundamentals of Investing]. (Trans). Moscow, Russia: Delo.
3. Hridasov, V.M., Kryvchenko, S.V., & Isaieva, O.Ie. (2004). *Investuvannia* [Investment]. Kyiv, Ukraine: Tsentr navch. lit-ry.
4. Dyba, L. Investytsii yak vazhlyva skladova ekonomichnoho dobrobutu derzhavy. www.nbuv.gov.ua. Retrieved from www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Evu/2010_14/Diba.pdf.
5. Hrynova, V.M. Koiuda, V.O., Lepeiko, T.I., & Koiuda, O.P. (2008). *Investuvannia* [Investment]. Kharkiv, Ukraine: KhDEU.
6. Lukianyk, M.M. (2003). Sutnist investytsii yak ekonomichnoi katehorii [The essence of investment as an economic category]. *Visnyk Sumskoho natsionalnoho ahramoho universytetu. Seriya: Finansy i kredyt* [Bulletin of the Sumy National Agrarian University. Series: Finance and Credit], 2, 107-110.
7. Pietukhova O.M. (2014). *Investuvannia* [Investment]. Kyiv, Ukraine: Tsentr navch. lit-ry.
8. Cherep, A.V., & Rurk, H.I. (2011). Investytsiina diialnist Ukrainy: stan ta shliakhy aktyvizatsii [Investment activity of Ukraine: state and ways of activation]. *Derzhava ta rehiony. Seriya: Ekonomika ta pidpriemnytstvo* [State and regions. Series: Economics and Business], 3, 48-52.
9. Kasian, L.E. (2015). Vzaiemozviazok efektyvnosti ta rezultatyvnosti v upravlinni pidpriemstvamy [Interconnection of efficiency and effectiveness in the management of enterprises]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu* [Bulletin of the Khmelnytsky National University], 3, 1, 42-45.

Received: 01.22.2018 / Review 02.26.2018 / Accepted 03.21.2018

